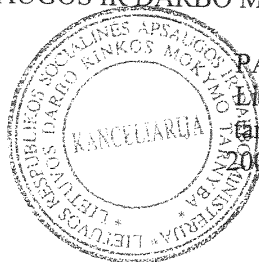

LIETUVOS DARBO RINKOS MOKYMO TARNYBA PRIE
SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTERIJOS

PATVIRTINTA

Lietuvos darbo rinkos mokymo
 tarnybos direktorius

2007 m. vasaris mėn. 01 d.
 Įsakymu Nr. V/61-29

**GRUNTO KASIMO, TVIRTINIMO IR KITŲ DARBŲ IŠKASOSE BEI
PYLIMUOSE VADOVO
MOKYMO PROGRAMA**

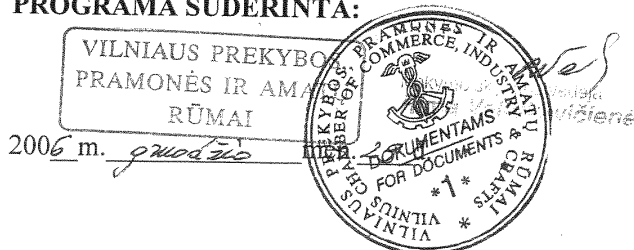
Programos kodas: 560054405

Suteikiama teisė dirbti grunto kasimo, tvirtinimo ir kitų darbų, vykdomų iškasose ir pylimuose vadovu

Mokymosi trukmė: 1 savaitė (40 val.)

Minimalus išsilavinimas: aukštesnysis techninis

PROGRAMA SUDERINTA:

Darbo rinkos profesinio mokymo programų ekspertų komisijos išvados:

Mokymo programa atitinka darbo rinkos profesinio mokymo programų reikalavimus. Programa tinkama naudoti grunto kasimo, tvirtinimo ir kitų darbų iškasose bei pylimuose vadovo mokymui

UAB Amatų mokyklos centro
specialistas

Jonas Cimbalaitis

Pranas Jonaitis

UAB Technologijų, UAB ir direktoriaus

Algis Prėkuratė

TURINYS

1. Mokymo programos paskirtis, šaltiniai, bendrasis apibūdinimas	3
2. Profesinės veiklos sritys, kompetencijos, mokymo tikslai	4
3. Mokymo planas	6
4. Reikalavimai mokymo bazei	7
5. Reikalavimai mokymo personalui	8
6. Dalykų programos:	
6.1. Įvadas	9
6.2. Saugus grunto kasimas, iškasų bei pylimų tvirtinimas ir kitų darbų atlikimas iškasose ir pylimuose	11
6.3. Darbuotojų sauga ir sveikata	15
7. Baigiamasis žinių ir praktinių įgūdžių tikrinimas	17

MOKYMO PROGRAMOS PASKIRTIS, ŠALTINIAI, BENDRASIS APIBŪDINIMAS

BENDRASIS PROGRAMOS APIBŪDINIMAS

Lietuvos Respublikoje atliekant grunto kasimo, iškasų bei pylimų tvirtinimo ir kitus darbus iškasose ir pylimuose atsitinka nelaimingų atsitikimų. Todėl atsirado poreikis gilinti techninio personalo žinias mokymo įstaigoje, supažindinti su saugaus darbo taisyklėmis. Programos paskirtis – techninius darbuotojus supažindinti su saugiu grunto kasimo, iškasų bei pylimų tvirtinimo ir kitais darbais iškasose ir pylimuose.

Gauti leidimą dirbti grunto kasimo, iškasų bei pylimų tvirtinimo ir kitų darbų iškasose ir pylimuose vadovu gali asmenys, turintys aukštesnįjį techninį išsilavinimą.

Mokymosi metu besimokantieji įgis būtinų žinių apie grunto kasimo, iškasų bei pylimo tvirtinimo ir kitus darbus iškasose ir pylimuose.

Asmenims, sėkmingai išlaikiusiems egzaminą, išduodamas nustatytos formos atestacijos pažymėjimas ir pažymėjimas (kodas 1114), suteikiantis teisę dirbti grunto kasimo, tvirtinimo ir kitus darbus iškasose ir pylimuose vadovu.

Programą parengė: VšĮ Vilniaus Jeruzalės DRMC vyr. profesijos mokytojas A.Kuliešius

**PROFESINĖS VEIKLOS SRITYS, KOMPETENCIJOS,
MOKYMO TIKSLAI**

VEIKLOS SRITIS – Grunto kasimo, iškasų ir pylimų šlaitų tvirtinimo darbų atlikimas.		
Kompetencijos <i>1</i>	Mokymo tikslai <i>2</i>	Mokymo dalykai <i>3</i>
1. Pažinti profesijos aplinką bei vertinti savo galimybes	1.1. Žinoti apie mokymosi tvarką 1.2. Žinoti grunto kasimo, iškasų bei pylimo tvirtinimo darbų vadovo kompetencijas ir mokymosi tikslus.	[vadas.
2. Išmanyti saugaus grunto kasimo ir iškasų bei pylimų tvirtinimo darbus.	2.1. Žinoti rizikos faktorius kasant iškasas bei pilant pylimus.	Saugus grunto kasimas, iškasų bei pylimų tvirtinimas ir kiti darbai iškasose ir pylimuose.
	2.2. Nusimanyti apie gruntus, jų rūšis bei savybes.	Saugus grunto kasimas, iškasų bei pylimų tvirtinimas ir kiti darbai iškasose ir pylimuose.
	2.3. Žinoti medžiagas, gaminius ir priemones iškasų ir pylimų tvirtinti.	Saugus grunto kasimas, iškasų bei pylimų tvirtinimas ir kiti darbai iškasose ir pylimuose.
	2.4. Žinoti, kaip saugiai kasti gruntą iškasose ir pylimuose normaliomis sąlygomis.	Saugus grunto kasimas, iškasų bei pylimų tvirtinimas ir kiti darbai iškasose ir pylimuose.
		Darbuotojų sauga ir sveikata.
	2.5. Žinoti, kaip saugiai kasti gruntą iškasose ir pylimuose nepalankiomis sąlygomis.	Saugus grunto kasimas, iškasų bei pylimų tvirtinimas ir kiti darbai iškasose ir pylimuose.
		Darbuotojų sauga ir sveikata.
	2.6. Išmanyti saugų iškasų tvirtinimų išardymą bei grunto tankinimą.	Saugus grunto kasimas, iškasų bei pylimų tvirtinimas ir kiti darbai iškasose ir pylimuose.
		Darbuotojų sauga ir sveikata.

VEIKLOS SRITIS – Įvairių darbų iškasose ir pylimuose saugus atlikimas.		
1	2	3
3. Žinoti darbų seką iškasose bei pylimuose ir nusimanyti apie saugų įvairių darbų atlikimą.	3.1. Išmanyti su saugaus darbo reikalavimais atliekant įvairius darbus iškasose bei pylimuose.	3. Darbuotojų sauga ir sveikata.
	3.2. Išmanyti darbų vykdymo projektų sudarymą kasant gruntą, tvirtinant iškasų bei pylimų bei dirbant kitus darbus.	2. Saugus grunto kasimas, iškasų bei pylimų tvirtinimas ir kiti darbai iškasose ir pylimuose. 3. Darbuotojų sauga ir sveikata.
	3.3. Mokėti sudaryti paskyrą-leidimą atlikti įvairius darbus iškasose bei pylimuose pavojingomis darbo sąlygomis.	2. Saugus grunto kasimas, iškasų bei pylimų tvirtinimas ir kiti darbai iškasose ir pylimuose. 3. Darbuotojų sauga ir sveikata.
	3.4. Žinoti saugaus darbo seką bei reikalavimus atliekant įvairius darbus iškasose bei pylimuose.	2. Saugus grunto tvirtinimas ir kiti darbai iškasose ir pylimuose. 3. Darbuotojų sauga ir sveikata.
	3.5. Žinoti darbų vadovo kompetencijas atliekant darbus pavojingose zonose.	2. Saugus grunto kasimas, iškasų bei pylimų tvirtinimas ir kiti darbai iškasose ir pylimuose. 3. Darbuotojų sauga ir sveikata.

SUDERINTA:

PATVIRTINTA
Lietuvos darbo rinkos
mokymo tarnybos direktoriaus
2007 m. 11 mėn. 29 d.
Isakymu Nr. V(6)-29

MOKYMO PLANAS

Programos valstybinis kodas: 560054405
Suteikiamas leidimas dirbti grunto kasimo, tvirtinimo ir kitų darbų, vykdomų iškasose ir pylimuose vadovu

Mokymosi trukmė: 1 sav./ 40 val.

Eil. Nr.	Temos pavadinimas	Skiriama valandų				Atsiskaitymo forma
		Iš viso	Teorijai	Pratyboms	Mokinių savarankiškam darbui	
	TEORINIS MOKYMAS	36	31	5		
1.	Įvadas	2	2	–	–	–
2.	Saugus grunto kasimas, iškasų bei pylimų tvirtinimas ir kiti darbai iškasose pylimuose.	28	25	3	–	E
3.	Darbuotojų sauga ir sveikata.	6	4	2	–	E
	BAIGIAMASIS VERTINIMAS	4	4	–		
	Iš viso:	40	35	5		

REIKALAVIMAI MOKYMO BAZEI

1.1. Teoriniam mokymui reikalinga:

Kabinetas aprūpintas:

1.1.1. vaizdumo priemonėmis atskiriems mokymo dalykams:

- saugiam grunto kasimui, iškasų bei pylimų tvirtinimui,
- darbų saugai ir darbuotojų sveikatai;

1.1.2. dalijamąja medžiaga atskiriems mokymo dalykams;

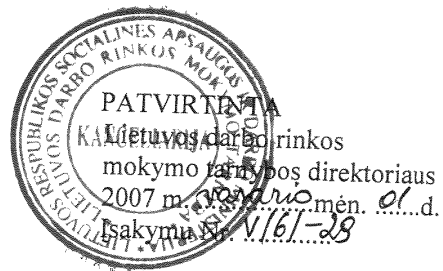
1.1.3. specialybės literatūra;

1.1.4. projekcine aparatūra (grafoprojektorius, vaizdo magnetofonas, projektorius);

1.1.5. skaidrėmis.

REIKALAVIMAI MOKYMO PERSONALUI

- 1.1. Darbo rinkos profesinio mokymo įstaigų profesijos mokytojai, dirbantys pagal „Grunto kasimo, iškasų bei pylimų tvirtinimo ir kitų darbų iškasose bei pylimuose vadovo“ mokymo programą, turi būti:
 - įgiję profesinio mokymo programą atitinkančią dalykinę kvalifikaciją aukštesniojoje arba aukštojoje mokykloje;
 - įgiję ne mažesnę kaip 1 metų patirtį darbuotojų saugos ir sveikatos srityje;
 - turėti ne mažesnę kaip 3 metų praktinio darbo patirtį mokymo programą atitinkančioje veiklos srityje;
 - įgiję pedagoginę kvalifikaciją dirbti su besimokančiais suaugusiais žmonėmis.
- 1.2. Turi dalyvauti kvalifikacijos tobulinimo renginiuose, kurių bendra trukmė per metus yra ne mažesnė kaip dvi savaitės (iš jų ne mažiau kaip 50% laiko skiriama dalykinei kvalifikacijai tobulinti).
- 1.3. Profesijos mokytojai turi būti atestuoti pagal darbo rinkos profesijos mokytojų atestacijos nuostatus.

ATSKIRŲ DALYKŲ MOKYMO PROGRAMA

ĮVADAS

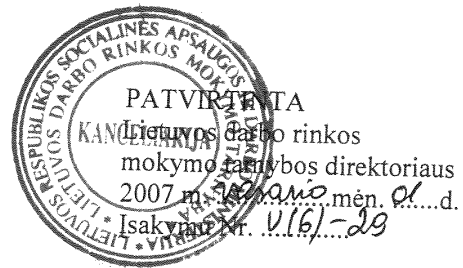
Dalyko paskirtis: supažindinti su grunto kasimo, iškasų bei pylimų tvirtinimo ir kitų darbų iškasose ir pylimuose vadovo mokymo programa, grunto kasimo norminiais dokumentais.

1. Dalyko ryšys su programos tikslais: tai įvadinis mokomasis dalykas.
2. Dalyko ryšys su kitais dalykais: suteikti informacijos apie mokomuosius dalykus.
3. Mokymo tikslai, dalyko turinys, valandų skaičius:

Mokymo tikslai	Dalyko uždaviniai	Dalyko turinys (temų ir potemių pavadinimai)	Valandų skaičius			
			Iš viso	Teorija	Praktiniam mokymui	Savarankiškam darbui (individualiam konsultavimui)
Žinoti grunto kasimo, iškasų bei pylimo tvirtinimo darbų vadovo kompetencijas ir mokymosi tikslus.	Susipažinti su grunto kasimo, iškasų bei pylimo tvirtinimo darbų vadovo kompetencijomis ir mokymosi tikslais.	1. Supažindinimas su mokymo programa, tikslais, mokymo įstaigos vidaus tvarkos taisyklėmis..	1	1	—	—
		2. Grunto kasimo norminiai dokumentai.	1	1	—	—
Iš viso:			2	2	—	—

5. Išklause įvadą moksleiviai pateikia klausimus.
6. Reikalingi materialieji ištekliai ir jų trumpas apibūdinimas:
 - 6.1. teorijos mokymo klasė.
 - 6.2. techninių priemonių ir įrengimų sąrašas:
 - video ir audio demonstravimo priemonės;
 - mokymo programa.

Programą parengė: VšĮ Vilniaus Jeruzalės DRMC vyr. profesijos mokytojas A.Kuliešius

SAUGUS GRUNTO KASIMAS, IŠKASŲ BEI PYLIMŲ TVIRTINIMAS IR KITŲ DARBŲ ATLIKIMAS IŠKASOSE IR PYLIMUOSE

1. Dalyko paskirtis: supažindinti su saugaus darbo pagrindais kasant gruntą, tvirtinant iškasų bei pylimų ir atliekant kitus darbus iškasose ir pylimuose
2. Dalyko ryšys su programos tikslais: tai pagrindinis programos dalykas
3. Mokymo tikslai, dalyko turinys, valandų skaičius:

Mokymo tikslai	Dalyko uždaviniai	Dalyko turinys (temų ir potemių pavadinimai)	Valandų skaičius			
			Iš viso	Teorija	Praktiniam mokymui	Savarankiškam Darbui (individualiam konsultavimui)
1	2	3	4	5	6	7
Žinoti rizikos faktorius kasant iškasas bei pilant pylimus.	Supažindinti su rizikos faktoriais kasant iškasas bei pilant pylimus.	Rizikos faktoriai kasant iškasas bei pilant pylimus.	1	1	—	—
Nusimanyti apie gruntus, jų rūšis bei savybes.	Supažindinti su gruntais, jų rūšimis bei savybėmis.	Gruntai, jų rūšys bei savybės.	2	2	—	—
Žinoti medžiagas, gaminius ir priemones iškasų ir pylimų tvirtinimui.	Supažindinti su medžiagomis, gaminiais ir priemonėmis iškasų bei pylimų tvirtinimui.	Medžiagos, gaminiai ir priemonės iškasų bei pylimų tvirtinimui..	2	2	—	—

1	2	3	4	5	6	7
Žinoti saugų grunto kasimą iškasose bei pylimuose normaliomis sąlygomis.	Supažindinti su saugiu grunto kasimu iškasose bei pylimuose normaliomis sąlygomis.	1. Rankinis grunto kasimas be ramstymo, su daliniu bei pilnu iškasos tvirtinimu.	2	2	–	–
		2. Mechanizuotas grunto kasimas be ramstymo ir su tvirtinimu.	2	2	–	–
Žinoti saugų grunto kasimą iškasose bei pylimuose nepalankiomis sąlygomis.	Supažindinti su saugiu grunto kasimu iškasose bei pylimuose nepalankiomis sąlygomis.	1. Grunto kasimas esant aukštam gruntinio vandens lygiui, užterštai vietai, radus sprogmenis, netoli komunikacijų, paminklo apsauginėje teritorijoje, šalia kelių geležinkelių pylimų ir važiuojamojoje kelio dalyje, atliekant darbus žiemos metu.	2	2	–	–
		2. Šulinių kasimas žiedų nuleidimo būdu.	1	1	–	–
		3. Požeminiai darbai įrengiant praėjimus po geležinkeliais bei gatvių pylimais.	1	1	–	–
Išmanyti saugų iškasų tvirtinimų išardymą ir grunto tankinimą.	Supažindinti su iškasų tvirtinimų išardymu ir grunto tankinimu.	Iškasų tvirtinimų išardymas ir grunto tankinimas.	2	2	–	–
Išmanyti saugaus darbo reikalavimus atliekant įvairius darbus iškasose bei pylimuose.	Supažindinti su saugaus darbo reikalavimais atliekant įvairius darbus iškasose bei pylimuose.	1. Darbo įrankių, medžiagų ir gaminių pristatymas į darbo vietą.	1	1	–	–
		2. Saugūs būdai darbininkams patekti į iškasas.	1	1	–	–

1	2	3	4	5	6	7
Išmanyti darbų vykdymo projektų sudarymą kasant gruntą, tvirtinant iškasas bei pylimus ir dirbant kitus darbus.	Susipažinti su darbų vykdymo projektų sudarymu kasant gruntą, tvirtinant iškasas bei pylimus ir dirbant kitus darbus.	Darbų vykdymo projektai.	5	2	3	–
Mokėti sudaryti paskyrą-leidimą atlikti įvairius darbus iškasose bei pylimuose pavojingomis darbo sąlygomis.	Susipažinti su paskyros-leidimo atlikti įvairius darbus iškasose bei pylimuose pavojingomis darbo sąlygomis sudarymu.	Paskyros-leidimo sudarymas dirbant pavojingomis darbo sąlygomis.	2	2	–	–
Žinoti saugaus darbo seką bei reikalavimus atliekant įvairius darbus iškasose bei pylimuose.	Susipažinti su saugaus darbo seka bei reikalavimais atliekant įvairius darbus iškasose bei pylimuose.	Saugūs darbai iškasose ir pylimuose.	2	2	–	–
Žinoti darbų vadovo kompetencijas atliekant darbus pavojingose zonose.	Susipažinti su darbų vadovo kompetencijomis atliekant darbus pavojingose zonose.	Darbų vadovo kasant gruntą, tvirtinant iškasas bei pylimus ir atliekant kitus darbus iškasose bei pylimuose kompetencija.	2	2	–	–
Iš viso:			28	25	3	–

Mokomojo dalyko žinios vertinamos testu.

4. Reikalingi materialieji ištekliai ir jų trumpas apibūdinimas:

6.1. mokymo kabinetas, įrankiai, dalomoji medžiaga, užduočių rinkiniai, darbo brėžiniai;

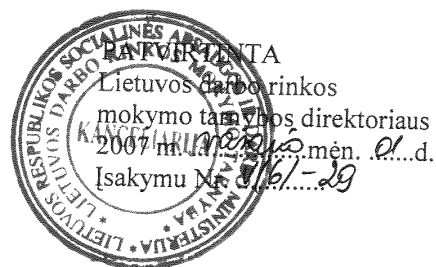
6.2. techninių priemonių ir įrengimų sąrašas:

- grafoprojektorius;
- kompiuteris;
- spausdintuvas.

6.3. Rekomenduojama literatūra:

- Vandentvarkos darbų saugos taisyklės DT-3-99, Vilnius 1999;
- Darbo vietos aptvėrimo automobilių keliuose instrukcija, Vilnius 1998
- Kelių priežiūros taisyklės, Vilnius 1995
- Saugos darbe taisyklės eksploatuojant elektros įrenginius, Vilnius 1996
- Bendrosios priešgaisrinės saugos taisyklės BPST-01-97, Vilnius 1997
- D.Jutkevičius „Kėlimo įrengimai“ I dalis, Vilnius 1992
- Organizacinis tvarkomasis statybos techninis reglamentas STR 1 07 02: 1999 „Žemės darbai“, Vilnius 1999
- Kelių eismo taisyklės, Vilnius 1993

Programą parengė: VšĮ Vilniaus Jeruzalės DRMC vyr. profesijos mokytojas A.Kuliešius

DARBUOTOJŲ SAUGA IR SVEIKATA

1. Dalyko paskirtis: supažindinti su darbų saugos organizavimu, išaiškinti gamybinio traumatizmo ir nelaimingų atsitikimų, darbo higienos, priešgaisrinės saugos ir aplinkosaugos reikalavimų svarbą.
2. Dalyko ryšys su programa: mokomasis dalykas padės besimokančiajam taip organizuoti darbus, kad būtų išvengta nelaimingų atsitikimų.
3. Dalyko ryšys su kitais dalykais: mokomasis dalykas papildys gautas žinias.
4. Mokymo tikslai, dalyko turinys, valandų skaičius:

Mokymo tikslai	Dalyko uždaviniai	Dalyko turinys (temų ir potemių pavadinimai)	Valandų skaičius			
			Iš viso	Teorija	Praktiniam mokymui	Savarankiškam Darbui (individualiam konsultavimui)
1	2	3	4	5	6	7
Mokėti saugiai atlikti darbus.	Supažindinti su darbų saugos reikalavimais.	1. Darbų saugos reikalavimai kasant gruntą, tvirtinant iškasų bei pylimų šlaitus ir išardant tvirtinimus.	2	2	–	–
		2. Darbų saugos reikalavimai atliekant kitus darbus iškasose ir pylimuose.	1	1	–	–
		3. Žalos atlyginimas mirties ar darbingumo netekimo atvejais.	1	1	–	–
Suteikti pirmąją pagalbą nukentėjusiam.	Susipažinti su pirmosios pagalbos teikimo būdais.	Pirmosios pagalbos suteikimas nukentėjusiam.	2	–	2	–
Iš viso:			6	4	2	–

Mokymo dalyko įsisavinimas vertinamas testu. Vertinimo kriterijai – mokėti saugiai dirbti iškasose bei pylimuose.

5. Reikalingi materialiniai ištekliai ir jų trumpas apibūdinimas:

- 5.1. teorinio mokymo kabinetas; grafoprojektorius;
- 5.2. vaizdinės priemonės (dalomoji medžiaga, plakatai, išpėjamieji ženklai);
- 5.3. literatūra:
 - Lietuvos Respublikos žmonių saugos darbe įstatymas, Vilnius 1997
 - R.Aleknavičius, D.Vaitkus „Pirmoji medicinos pagalba“, Vilnius 1996
 - Nelaimingų atsitikimų darbe tyrimo ir apskaitos nuostatai, Vilnius 1996
 - Mokymo, instruktavimo ir atestavimo darbe klausimais nuostatai, Vilnius 1997
 - Darbuotojų aprūpinimo asmeninėmis apsaugos priemonėmis nuostatai, Vilnius 1998

Programą parengė: VšĮ Vilniaus Jeruzalės DRMC vyr. profesijos mokytojas A.Kuliešius

BAIGIAMASIS ŽINIŲ, MOKĖJIMŲ TIKRINIMAS

Baigiamasis žinių tikrinimas organizuojamas vadovaujantis mokymo ir atestavimo darbuotojų saugos ir sveikatos klausimais bendraisiais nuostatais.

Baigiamojo egzamino metu teorinės žinios vertinamos pagal šias kompetencijas:

- saugaus grunto kasimo ir iškasų bei pylimų tvirtinimo darbų,
- darbų sekos organizavimo bei saugaus įvairių darbų atlikimo iškasose bei pylimuose.

Baigiamojo egzamino vykdymui mokymo įstaigos vadovo įsakymu sudaroma ne mažiau trijų narių komisija. Baigiamojo egzamino komisijoje dalyvauja atestuoti ir turintys pažymėjimus šios veiklos rūšies darbų vadovai, atestuoti įmonės darbuotojų saugos ir sveikatos tarnybų specialistai, gali dalyvauti Valstybinės darbo inspekcijos inspektoriai, darbdavių atstovai, profesinį mokymą vykdyusių institucijų atstovai.

Vienas iš narių mokymo įstaigos vadovo įsakymu skiriamas komisijos pirmininku. Profesijos mokytojas, dalyvavęs mokyme, egzamine gali dalyvauti tik patarimojo balso teise ir egzaminų komisijos sudėtį nėra įtraukiamas.

Sėkmingai išlaikiusiems egzaminą asmenims, išduodamas nustatytos formos atestacijos pažymėjimas ir pažymėjimas (kodas 1114), suteikiantis teisę dirbti grunto kasimo, tvirtinimo ir kitų darbų, vykdomų iškasose ir pylimuose vadovu.